

Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri 2006-2012: Türkiye’de Bir Hizmetiçi Eğitim Modelinin Değerlendirilmesi

Public Libraries Regional Seminars 2006-2012: An Evaluation of In-service Training Model in Turkey

Bülent Yılmaz*

Öz

Bu çalışmada 2006-2012 yılları arasında Türkiye’de özgün bir hizmetiçi eğitim modeli olarak uygulanan Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri dizisinin genel bir değerlendirilmesi yapılmaktadır. Buna göre 6 yılda 782 katılımcı, yaklaşık 100 konuşmacı ile 18 farklı il ve 1 ilçede resmi-sivil kuruluşlar işbirliğine dayalı olarak gerçekleştirilen 20 Bölge Seminerinin Türk halk kütüphaneciliği tarihine önemli katkısının olacağı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: halk kütüphaneleri, hizmetiçi eğitim, bölge seminerleri, Türkiye

Abstract

In this study, a general evaluation of the serials called Public Libraries Regional Seminars practiced as an authentic in-service training model between the years of 2006-2012 in Turkey has been made. According to this, 20 Regional Seminars which were practiced based on cooperation of formal-civil institutions in 18 different provinces and 1 county with 782 participants and almost 100 speakers in 6 years has been determined to have crucial contributions to the history of Turkish public librarianship.

Keywords: public libraries, in-service training, regional seminars, Turkey

Giriş

Çalışanların hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılması, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve anlayışların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitim olarak tanımlanan (Oğuzkan, 1974, s. 86) “hizmetiçi eğitim” kişilere yetkinlik kazandırma ya da kazanılan bu yetkinliklerin geliştirilerek sürdürülmesini sağlama işlevine sahiptir. Bir üniversite diploması almak için öğrenilen/elde edilen bilgilerin geçerlilik süresinin üç yıla indiği günümüzde çalışanların bilgi, beceri ve yeterliliklerini hizmet verme süreçlerinde koruma-geliştirme-sürdürme önemli bir gereksinim niteliği taşımaktadır. Cervantes, (1996, s. 6)’e göre, eğitim sayesinde kurum içindeki her birey, yüksek kaliteli ürün ve hizmetler sunma; müşterilerine hızlı ve etkin hizmetler verebilme; süreç, ürün, hizmet, çalışma ilkeleri ve müşteri talepleri konusunda meydana gelen değişimleri kolay çözümseyebilme; verimlilik, kalite ve maliyet açısından sorumluluk alabilme; sayıları ve karmaşıklıkları gün geçtikçe artan görevlerinde uzman, aynı zamanda esnek ve çok yönlü olabilme gibi konularda

* Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi ve Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri Ulusal Koordinatörü. e-posta: byilmaz@hacettepe.edu.tr

başarıya ulaşabilir. Tınaz (2000, s.14), çalışana topluluk kültürünün aşılması yanında kişinin kendisine güveninin ve güdülenmesinin artırılması; kurumla çalışanlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi; gereksinim görülen konularda bilgi, beceri ve davranış kazandırılması; bireyin geleceğe, değişikliğe, belli bir sisteme hazırlanması, alıştırılması ve uyumlu duruma getirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim verildiğini belirtmektedir (Karadeniz ve Yılmaz, 2009). IFLA (2007, s. 119)’ya göre, en son gelişmelere ilgilerini sürdürmek için kütüphaneciler resmi ve resmi olmayan biçimlerde sürekli bir mesleki gelişme süreci içinde olmalıdırlar.

Kütüphanecilik, değişimin kendisini en çok duyumsattığı alanların başında gelmektedir. Bilginin yönetildiği bu alanda değişimin hızında hem bilginin üretim doğası hem de bilgi ve iletişim teknolojilerindeki değişimin hızı yatmaktadır. Üç aylık süreye indirilen bu değişim hızı, kütüphanecilerin/bilgi yöneticilerinin kendilerini bu sürece uydurmalarında onları zorlamaktadır. Halk kütüphanecileri de işlem, hizmet, yaklaşım ve stratejilerinde bu değişime ayak uydurdukları ölçüde varlıklarını koruyup geliştirebileceklerdir. Türkiye gibi merkezi halk kütüphanesi sistemine sahip ülkelerde hizmetiçi eğitimin de ulusal düzeyde düşünülüp, planlanması gerekmektedir.

Bu çalışmada, “iyi bir uygulama örneği” olarak Türkiye’de 2006-2012 yılları arasında *Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri* adıyla gerçekleştirilen eğitim sürecinin genel bir değerlendirilmesi yapılacaktır.

Bölge Seminerleri Süreci: Kısa Bir Tarihçe

Başka iki çalışmamızda da (Yılmaz, 2006; 2007) belirtildiği üzere, 2005 yılı Haziran ayında Goethe Enstitüsü’nün desteği ile Alman halk kütüphanesi sistemini ve hizmetlerini incelemek amacıyla Almanya’ya gerçekleştirilen ve 15 Türk halk kütüphanecisinin katıldığı gezi sonrasında yapılan değerlendirme toplantısında, gezide edinilen bilgi ve deneyimlerin Türkiye’deki meslektaşlarla paylaşılması grup içinde güçlü bir biçimde önerilmişti. Bu öneri doğrultusunda, sözü edilen bilgi ve deneyimlerin meslektaşlara yönelik olarak düzenlenecek bölge seminerleri ile aktarılabilmesi ve yararın genişletilerek, paylaşılabilmesi benimsendi. Başlangıçta, sözü edilen inceleme gezisinde çekilen görüntülerin bazı değerlendirmelerle birlikte sunulması çerçevesinde düşünülen bölge seminerlerinde ayrıca Türkiye’deki halk kütüphaneleri açısından önemli olabilecek eğitim konularının da işlenmesi gerektiği kararlaştırıldı. Bu değerlendirmelerle seminerlerin 2006 yılı Haziran ayında başlatılması kararlaştırıldı. Seminerler Haziran 2006-Kasım 2012 arasında toplam 6 yıl aralıksız sürdürülmüş ve 20. Seminer ile birlikte sonlandırılmıştır.

Bölge Seminerlerinin Amacı

Bölge seminerleri, Türkiye’de halk kütüphanecilerinin mesleki gelişme ve yenilikleri izlemeleri için gereksinim duyabilecekleri konulardaki bilgi gereksinimlerini sürekli bir hizmetiçi eğitim modeli çerçevesinde karşılamak, onların mesleki niteliklerini yükseltmek amacıyla düzenlenmiştir. Bu genel amacın yanı sıra halk kütüphanelerinde kütüphanecilerin nitelikleri açısından bölgesel eşitsizlikleri azaltma, kütüphaneciler arasındaki iletişimi ve işbirliklerini güçlendirme, sorunları ve iyi uygulama örneklerini paylaşma gibi alt hedefler de belirlenmiştir. Ancak, seminerlerin başlangıcında “Türkiye’deki halk kütüphanecileri için sürekli, düzenli ve sistematik bir hizmetiçi eğitim programının eksikliği” bir veri olarak kabul edilmiştir. Seminerler bu eksikliği de belirli ölçüde karşılama düşüncesinden kaynaklanmıştır.

Bölge Seminerlerinin Organizasyon Yapısı

Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri dizisi bir hizmetiçi eğitim modeli olarak geliştirilmiştir. Bu model için bazı ana bileşenler düşünülmüştür. Bunlar:

Seminerlerin;

1. Bölgesel düzeyde/nitelikte olması.
2. Profesyonel kütüphanecileri kapsamaması.
3. Resmi-sivil kuruluşların (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü/KYGM-Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü/HÜBBY-Türk Kütüphaneciler Derneği/TKD) işbirliğine dayanması.

4. Ulusal ve uluslar arası işbirliğini (KYGM-TKD-HÜBBY-Goethe Enstitüsü) hedeflemesi.
5. Yerel inisiyatife (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl/İlçe Halk Kütüphanesi vb.) olanak sağlaması.
6. Kütüphaneciliğe yakın alanları da (yayıncılık: Günışığı Kitaplığı, TUDEM gibi) işbirliğine katması.
7. Uygulamacı-akademisyen birlikteliğini sağlaması.
8. Sunum, çalıştay, görsel malzeme (film, fotoğraf, slayt vb.) kullanımı, kütüphane inceleme gezisi, il/ilçe yöneticileri ile görüşmeler, yerel medyanın kullanımı ve sosyal etkinlik bütünlüğünde ele alınması.

Seminerler belirlenen her bölgede belirli sayıda ili kapsamış, her ilden ve seçilen ilçelerden 1-2 profesyonel kütüphaneci davet edilmiştir. Seminer katılımcıları için kütüphaneci olması, 35 yaşın altında olması ve daha önce seminere katılmayanlara öncelik verilmesi gibi ölçütler konmuştur. Bu koşullara uygun katılımcı bulunamadığında seminerlere kütüphanelerde çalışan diğer görevliler davet edilmişlerdir. Katılımcıların seçimi seminere ev sahipliği yapan il halk kütüphanesi müdürlüğünce yapılmıştır. Seminerlere KYGM'den yönetici/gözlemci ve BBY bölümü öğrencileri ve araştırma görevlileri (2-3 öğrenci, 1 araştırma görevlisi) de dahil edilmiştir. TKD her seminerde Genel Başkan düzeyinde katılım gerçekleştirmiştir. Seminerlerde akademisyen, yönetici, uygulamacı ve yayıncılar seminer teması ile ilgili sunumlar yapmış, katılımcı her il de kendi kütüphanesine yönelik genel ya da tema eksenli sunumlar gerçekleştirmiştir. Seminerler bütçe durumuna göre 2-3 gün sürmüştür. Bu sürenin yarım günü sosyal etkinliklere ayrılmıştır.

Seminerlerin organizasyonu KYGM, TKD, HÜBBY, Goethe Enstitüsü ve ev sahibi il halk kütüphanesi ortaklığında gerçekleştirilmiştir. Seminerlerin katılımcı il sayısı ortalama 14-17, kişi sayısı da 30-40 kişi arasında olmuştur.

Seminerlerin son derece mütevazı sayılacak finansal giderleri Goethe Enstitüsü, TKD, ev sahibi il halk kütüphanesi ve halk kütüphanesi personeline 2/3 oranında günlük görevlendirme bedeli ile KYGM tarafından karşılanmıştır. Halk kütüphanesi personeli için seminer görevlendirmeleri KYGM tarafından merkezi olarak gerçekleştirilmiştir. Seminerin ulusal koordinatörlüğünü Prof. Dr. Bülent Yılmaz yapmıştır.

Seminerlere İlişkin Bazı Veriler

2006-2012 yılları arasında toplam 20 seminer yapılmıştır. Bunlar tarih sırasına göre şöyle sıralanmaktadır:

1. Manisa Bölge Semineri	1-2 Haziran 2006
2. Gaziantep Bölge Semineri	2-3 Kasım 2006
3. Bartın Bölge Semineri	16-17 Kasım 2006
4. Antalya Bölge Semineri	7-8 Aralık 2006
5. Ankara Bölge Semineri	5-6 Mart 2007
6. Trabzon Bölge Semineri	19-20 Nisan 2007
7. Erzurum Bölge Semineri	4-5 Haziran 2007
8. Van Bölge Semineri	1-2 Kasım 2007
9. İstanbul Bölge Semineri	13-14 Aralık 2007
10. İzmir Bölge Semineri	23-24 Mayıs 2008
11. Kayseri Bölge Semineri	21-22 Kasım 2008
12. Eskişehir Bölge Semineri	21-22 Mayıs 2009
13. Diyarbakır Bölge Semineri	30-31 Ekim 2009
14. Samsun Bölge Semineri	5-7 Mart 2010
15. Denizli Bölge Semineri	7-9 Mayıs 2010
16. Çanakkale Bölge Semineri	3-5 Aralık 2010
17. Sinop Bölge Semineri	20-22 Mayıs 2011
18. Şanlıurfa Bölge Semineri	18-20 Şubat 2011
19. Fatsa Bölge Semineri	25-26 Mayıs 2012
20. Ankara Bölge Semineri	2-3 Kasım 2012

Seminerlere ilişkin bazı verileri özetle şöyle açıklayabiliriz:

- Yılda ortalama 3 seminer gerçekleştirilmiştir. Bu sayı bazı yıllar 4-5’e ulaşmıştır. Her yıl en az 2 seminer düzenlenmiştir.
- Seminerler toplam 18 farklı il ve 1 ilçede (Fatsa) yapılmış, sadece Ankara’da 2 kez gerçekleştirilmiştir. *Güneydoğu Bölgesi Semineri* olan son seminer KYGM’nin daha çok katılımını sağlama ve söz konusu dönemdeki güvenlik riski nedenleriyle daha önceden planlandığı Mardin’de yapılamamıştır.
- Semireler süresince Türkiye 3 kez dolaşmıştır.
- Seminerlere 6 yıl boyunca toplam 782 kişi katılmıştır. Bir başka deyişle, seminerlerde 800’e yakın kişi eğitimden geçirilmiştir. Türkiye’de halk kütüphanelerinde çalışan her bir kütüphanecinin ortalama 2 kez seminerlere katıldığı söylenebilir.
- Her seminerde ortalama 5 konuşmacı olmuştur. Seminerlerde toplam yaklaşık 100 konuşmacı yer almıştır.
- Seminerler sürecinde 3 dizi gerçekleştirilmiş, her bir dizide farklı tema ve konular ele alınmıştır. Ele alınan tema ve alt konular şunlardır:
 - Yenilikçi/yaratıcı kütüphane hizmetleri (**Tema**)
 - Halk kütüphanelerinde teknoloji (**Tema**)
 - Çocuk kütüphaneleri ve kütüphaneciliği (**Tema**)
 - Web tasarımı
 - Proje geliştirme
 - Halkla ilişkiler
 - Düşünce özgürlüğü
 - Çocuk edebiyatı
 - Okuma alışkanlığı/teşviki
 - Gençler ve halk kütüphanesi
 - Güncel mesleki sorunlar
 - Yayıncılık
 - Diğer ülkelerdeki halk kütüphaneleri ve kütüphaneciliği
 - Türkiye’deki halk kütüphaneleri ve kütüphaneciliği

Seminer Paydaşları

Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri KYGM, Goethe Enstitüsü-Türkiye, TKD ve HÜBBY Bölümü işbirliğinde gerçekleşmiş, Günışığı Kitaplığı Seminerin ana destekleyicisi olmuş, TUDEM diğer bir destekleyici olarak belirli sayıda seminere katkıda bulunmuştur. Ayrıca, seminerlerde ev sahibi illerin il halk kütüphaneleri ile zaman zaman kültür ve turizm müdürlükleri ve belediyeler de yerel kaynak yaratmada önemli katkılar sağlamışlardır.

Bölge Seminerleri: Değerlendirme

Seminerlere ilişkin bir değerlendirmenin şu noktaları içereceği ve dolayısıyla aşağıda sıralanan yararları sağladığı söylenebilir:

1. Bu türde bir seminer Türkiye’de ilk kez gerçekleştirilmiş olup, bir *model* işlevi göreceği öngörülmektedir.
2. Bölge seminerleri Türkiye’deki halk kütüphanesi sistemi ve gerçeğine uygun özgün bir model olmuştur. Bu özgünlüğün dünya ölçeğinde dahi geçerli olduğu düşünülebilir. Nitekim, bu proje uluslararası toplantılarda (Hollanda’da BOBCATSSS 2010) da ilgi görmüştür.
3. Bölge seminerleri dizisi Türkiye’de halk kütüphanecileri için hizmetiçi eğitim gereksinimine dikkat çekmiş, konunun önemi çok daha somut olarak anlaşılmıştır.
4. Seminerlerde temel yarar, katılımcı kütüphanecilerin eğitim konularındaki niteliklerini artırmak olmuştur. Tüm seminerlerde katılımcılara uygulanan anketler ve alınan sözlü bildirimlerde seminerlerin %100’lere yaklaşan oranlarda yararlı olduğu ve memnun kalındığı anlaşılmıştır. Katılımcılar tarafından seminerlerin gerekli olduğu ve mutlaka sürdürülmesi gerektiği vurgulanmış, yeni seminer konuları önerilmiştir.
5. Seminerler ulusal, uluslararası resmi kuruluş ve sivil toplum kuruluşu, kamu sektörü, özel sektör, üniversite, akademisyen, yazar, uygulamacı, bürokrat (vali, vali yardımcısı, kaymakam, genel müdür yardımcısı, daire başkan, il kültür ve turizm müdürleri, şube müdürleri) ve

öğrencileri kapsayan zenginlik ve çeşitlilikte bir eğitim süreci olmuştur.

6. Seminer katılımcısı il/ilçe halk kütüphaneleri ve kütüphanecileri arasında bölgesel, kurumsal ve kişisel iletişim ve işbirlikleri sağlanmış, bu iletişim ve işbirlikleri seminerlerden sonra da sürdürülmüştür. Daha önce birbirlerini hiç tanımayan komşu il/ilçe kütüphanecileri iletişim sürecine girmişlerdir.

7. Seminerlerde katılımcı iller, kütüphanelerinde gerçekleştirdikleri iyi uygulama örneklerini meslektaşları ile paylaşma fırsatı yakalamışlar, birbirlerinin mesleki ve kurumsal gelişimlerine katkıda bulunmuşlardır.

8. Çok yüksek olmayan bütçe ile böylesi kapsamlı eğitim seminerleri düzenlenebileceği anlaşılmıştır. Seminerlerin finansmanında merkezi ve yerel kaynakların birlikte kullanılması ve sponsorluk kurumunun yaşama geçirilmesi de yeni bir deneyim olmuştur.

9. Seminer yapılan illerde il halk kütüphaneleri tüm katılımcılar tarafından ciddi biçimde gezilerek değerlendirilmiş, bu değerlendirmeler sonucu seminere katılan Bakanlık yetkilileri ve yerel yöneticilerin duyarlılıkları sonucu ilgili kütüphanelere kaynak sağlanarak yenileşme olanak yaratılmıştır. Kütüphaneciler tarafından yapılan bu değerlendirmeler ilgili kütüphane yöneticisine yapacağı düzenlemeler konusunda yön göstermiştir.

10. Seminer yapılan illerde vali, vali yardımcısı ve belediye başkanları da olanaklar ölçüsünde kurumlarında ziyaret edilmiş, kütüphaneler ilgili sorunlar dile getirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur. Bu ziyaretlerden yöneticilerde duyarlılık/farkındalık yaratma, finansal destek vb. kazanımlar elde edilmiştir.

11. Seminerlere katılan kütüphaneciler seminerlerde öğrendiklerini yaşama geçirmişler birçok kütüphanede yeni uygulamalar başlatmışlardır. (Çocuk kütüphanesi kurma, yenilikçi hizmetler uygulama, kütüphanelerde yeni mekansal tasarımlar geliştirme, web sayfası oluşturma, halkla ilişkiler çalışmaları yapma vb.). Seminerlerin etkisiyle bazı yeni uygulamaların Genel Müdürlük düzeyinde de gerçekleştiği gözlenmiştir.

12. Seminer yapılan illerde yerel medyanın ilgisi çekilmiş, açık oturumlara katılmış, seminerler yerel televizyon, radyo ve gazetelerde haber olmuş, köşe yazarlarına konu oluşturmuş dolayısıyla söz konusu illerde kütüphane kurumuna ilişkin toplumsal duyarlılık yaratılmaya çalışılmıştır.

13. Seminerlerde katılımcılık ilkesi doğrultusunda yapılan çalıştay/grup tartışmaları eğitimin etkileşimli olmasına ve sağlanan yararın artmasına katkı sağlamıştır.

14. Seminerlerle halk kütüphanelerimize bu tür profesyonel toplantılar yapma cesareti ve kapasitesi/becerisi kazandırılmıştır. Ev sahibi tüm kütüphaneler bu etkinliklerde organizasyon anlamında da büyük ölçüde başarılı olmuşlardır.

15. Türkiye'nin tüm illerinde ve ilçelerinde çalışan seminer katılımcısı kütüphanecilerin kendilerini çok sık göremedikleri KYGM yetkilileri ve TKD Başkanı ile doğrudan/yüzyüze görüşmeleri, sorunlarını aktarmaları merkez-taşra iletişimsizlik sorununun da giderilmesine belirli ölçüde katkıda bulunmuştur.

16. Seminerler genel olarak katılımcı kütüphanecilerde hem KYGM hem TKD ve hem de BBY bölümleri tarafından sahiplenildiği duygusunu ve gerçeğini yaratmıştır.

17. Seminerlere dahil edilen BBY Bölümü öğrencileri ve genç araştırma görevlileri Türkiye'de halk kütüphanesi gerçeğini bizzat onu yaşayan kütüphanecilerden öğrenme, görme ve mesleğe ısınma fırsatı yakalamışlardır.

18. Seminerlerde gerçekleştirilen gezi, yemek, ziyaret gibi toplu sosyal etkinlikler katılımcılar arasındaki iletişimsizlik ve ağır resmi havanın giderilmesini, arkadaşça ve dayanışmacı ortamların doğmasını sağlamıştır.¹

¹ Seminerlerin önceden tahmin edilemeyen bir sonucu da meslektaşlar arasında 2 evliliğin gerçekleşmesi ve 2 seminer bebeğinin doğması olmuştur!

Sonuç ve Öneriler

Son derece özgün ve başarılı bir hizmetiçi eğitim uygulaması olarak *Halk Kütüphanesi Bölge Seminerleri* Türkiye’de önemli bir açığı ortaya çıkarmış ve bir ölçüde de olsa gidermeye çalışmıştır. Ancak seminerlerde birtakım eksiklikler de doğal olarak yaşanmıştır. Bütçe yetersizliği, katılımcı sayısının sınırlanması zorunluluğu, kütüphaneci olmayan halk kütüphanesi çalışanlarının bu eğitim sürecinin dışında tutulması yönündeki zorunlu tercih, eğitim verilmesi gereken konuların çokluğu akla gelen başlıca eksiklerdir.

Bu değerlendirmeler ve sonuçlar çerçevesinde şu öneriler dile getirilebilir:

- Halk kütüphanecilerin mesleki gelişimlerinde çok önemli yer tutan hizmetiçi eğitim çabaları mutlaka düzenli, sürekli ve sistematik biçimde sürdürülmelidir. Bu konuda sorumluluk başta KYGM olmak üzere, BBY bölümlerine ve TKD gibi sivil toplum örgütlerine düşmektedir. Bu konuda kütüphaneler düzeyinde kurumsal çabalar da göz ardı edilmemelidir. Niteliği yükseltme işleviyle hizmetiçi eğitim halk kütüphanelerinde nicelik açısından yaşanan personel sorununun çözümüne önemli katkılar sağlayacaktır.
- Kütüphaneci olmayan personelin de ivedilikle eğitimden geçirilmesi gereklidir. Bu durum hem bizim seminerler sırasında gözlemlediğimiz hem de seminer katılımcısı profesyonel kütüphanecilerin dile getirdikleri ciddi bir sorundur. Buna yönelik yeni projeler üretilmelidir.
- Benzer biçimde halk kütüphanelerinde yeni işe başlayanların başlangıç niteliğinde bir mesleki hizmetiçi eğitimden geçirilmesi, bu eğitimin gelişmiş kütüphanelerdeki çalışmaları da içermesi gerekmektedir.
- Gerek profesyonel gerekse kütüphaneci olmayan personelin eğitim süreçleri aralıksız ve düzenli olmalıdır.
- Hizmetiçi eğitim çabalarının tıpkı bu seminer dizisinde olduğu gibi işbirliğine dayalı ve çok ortaklı olması tercih edilmelidir. Resmi anlayış ve çerçeve sınırlılığında yapılacak eğitim etkinliklerinin dezavantajları fazla olacaktır.

Halk Kütüphaneleri Bölge Seminerleri’nin Türk halk kütüphanecilik tarihinde olumlu bir yerinin olacağından kuşku yoktur. Elbette seminerlere katkı sağlayan tüm kişi ve kuruluşlar da saygı ile anılacaktır. Umarız bu deneyim çok daha ileri noktalara taşınır ve halk kütüphaneleri toplumun ileriye götürülmesinde sahip oldukları işlevleri daha nitelikli biçimde gerçekleştirirler.

Kaynakça

- Cervantes, C. (1996). *Eğitim-verimlilik ilişkisi. MESS Mercek*. Ankara: Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası.
- IFLA. (2007). *Halk kütüphanesi hizmeti: Gelişim için IFLA/UNESCO ilkeleri*. (B. Yılmaz, Çev.). İstanbul: TKD İstanbul Şubesi.
- Karadeniz, Ş. ve Yılmaz, B. (2009). Türkiye’de halk kütüphanecilerinin hizmet içi eğitim gereksinimleri. *Türk Kütüphaneciliği* 23, (1), 52-82.
- Oğuzkan, F. (1974). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Tınaz, P. (2000). *Organizasyonlarda Etkili Öğrenme Stratejileri*. İstanbul: Mess.
- Yılmaz, B. (2006). Hedef gruplara yönelik yaratıcı kütüphane hizmetleri ve proje geliştirme: Halk kütüphaneleri Manisa bölge semineri değerlendirme raporu *Türk Kütüphaneciliği* 20, (3), 313-320.
- Yılmaz, B. (2007). Hedef gruplara yönelik yaratıcı kütüphane hizmetleri ve proje geliştirme: Halk kütüphaneleri Gaziantep, Bartın ve Antalya bölge seminerleri değerlendirme raporu. *Türk Kütüphaneciliği* 21, (1), 75-87.